

"Les víctimes dels conflictes de Sudan del Sud són la misteriosa presència de Déu en temps de nit fosca"

Dil, 18/08/2014 per Catalunya Religió

(*Pau Vidal -[Servei Jesuïta als Refugiats](#)*) L'Alvaro i jo arribem fa només un mes a [Maban](#) (a l'estat nord-oest d'Upper Nile) per incorporar-nos com a jesuïtes a l'equip del Servei Jesuïta a Refugiats (JRS, sigles en anglès). Més de 127.000 persones refugiades del Sudan van arribar aquí a la fi del 2011 i principis del 2012. Viuen en quatre camps en una situació molt precària.

Aquests refugiats es troben literalment [atrapats entre dues guerres](#), una a la seva terra d'origen (Sudan) i una altra al país que els acull (Sudan del Sud). No tenen on reposar el cap.

En aquesta situació tan difícil, el JRS ha pogut començar uns cursos de formació per uns 150 professors, provinents tant dels camps de refugiats com de la comunitat local. Segons dades recents, més del 80% del professorat no només no tenen cap qualificació sinó que no han ni acabat la primària. De manera que queda encara molt tros per caminar fins a aconseguir una educació de qualitat.

El JRS ha iniciat també un programa d'acompanyament psicosocial, formant a refugiats en tècniques bàsiques de teràpia, de gestió de les experiències traumàtiques durant la guerra. També fem visites regulars a més de 245 persones vulnerables (gent gran, gent amb discapacitats, etc.) i comencem fa molt poc a oferir activitats esportives als joves, que sovint no tenen gens a fer en el camp.

Un pensava que la vida dels refugiats ja era suficientment difícil i que no podia anar a pitjor, però el Sudan del Sud porta vuit mesos embolicat en una espiral de violència brutal. La setmana passada li va tocar a Maban.

La tarda del diumenge 3 d'Agost, la violència va començar a Bunj (la capital del comtat de Maban). Es van sentir trets i bombes al mercat. L'Alvaro i jo estàvem en

un funeral en un llogaret proper. Sense demora, vam córrer cap al recinte més proper de Nacions Unides.

Una marea de centenars de dones i nens fugint del poble de Bunj ens va envoltar.

Semblava impossible que la població local estigués corrent cap als camps de refugiats per salvar la seva vida. Uns mesos abans va haver-hi tensions fortes entre la comunitat local i els refugiats, però aquesta vegada, els locals de Maban es van convertir en desplaçats a la seva pròpia terra i van ser rebuts pels refugiats. Quina paradoxa.

Mentre corria envoltat per dones i nens vaig notar un nus a l'estómac i un sentiment d'indignació em va envair. Qui es beneficia d'una guerra tan brutal i absurda que ja ha causat suficients víctimes? Fins avui, no està molt clar què va desencadenar la violència a Bunj. Sembla que alguns soldats van desertar per sumar-se al bàndol rebel però tampoc hi ha hagut confirmació d'això. Precisament el sentiment d'incertesa és el més difícil de gestionar en temps de conflicte.

Durant el caos, [sis treballadors humanitaris](#) van ser assassinats a causa de la seva ètnia. Diverses fonts indiquen que per venjar l'intent de deserció, una milícia local fortament armada es va dedicar a identificar als Sudanesos del Sud que eren Nuer (la segona ètnia del país) i matar-los a sang freda. No els va importar que treballessin com a humanitaris, la violència cega no distingeix. Aquests incidents brutals han atret la condemna de la [comunitat internacional](#).

Després de dos dies d'incertesa, va ser aconsellable que la majoria de treballadors humanitaris fossin evacuats, inclòs tot l'equip del JRS. Ens van posar en un vol de càrrega i arribem sans i estalvis a Juba, la capital del país. Tinc gravat en la memòria els rostres dels refugiats congregats en la pista de terra prop de Bunj contemplant com ens pujàvem als avions precipitadament. Els seus rostres transpiraven incredulitat i por, por de quedar-se sols davant el perill. Aquest va ser un moment dur per a nosaltres. Havíem arribat feia poc per estar amb la gent, per aprendre junts i ara ens marxàvem i els deixàvem allí en el moment més difícil.

L'evacuació d'uns [240 treballadors humanitaris](#) té conseqüències catastròfiques per als refugiats i la comunitat local. La majoria d'activitats han hagut de parar-se, fins i tot les més vitals, com la distribució d'aliments bàsics. Per als refugiats, la ració que distribueix el PAM (Programa Alimentari Mundial) és fonamental per garantir la seva supervivència, en una terra que no és seva, sense mitjans per alimentar-se. Les mares no poden suportar sentir dia rere dia als seus fills plorar de gana.

El govern local ha assegurat a les organitzacions que no tornarà a ocórrer alguna cosa semblat. No obstant això, si no es fa una recerca seriosa i no es troba als responsables i se'ls aplica la llei, la impunitat alimentarà més violència, com el [recent informe d'Human Rights Watch](#) sobre el Sudan del Sud ha demostrat. Fins i tot més important si cap, és que els dos líders en aquesta absurda disputa arribin finalment a un acord de pau, després de vuit mesos de marejar la perdiu a costa de desenes de milers de víctimes innocents. Si no es donen pressa, l'actual situació de crisi es convertirà en una [autèntica catàstrofe](#).

Jaime Moreno, un bon amic jesuïta que també treballa amb el JRS, em va dir un dia que estar amb el JRS era tocar el fracàs de la humanitat en tota la seva cruïlla. Seguint la inspiració de **Sant Ignasi de Loyola**, se'ns convida a no evitar aquesta

experiència sinó tot el contrari, a afrontar-la, romanent immersos en el fracàs del món i intentant descobrir el seu significat més profund. En la tercera setmana dels Exercicis Espirituals, Sant Ignasi ens proposa contemplar a Jesús en la creu. Aquesta contemplació silenciosa, omple de dolor i pena i obre la possibilitat insospitada de trobar a Déu fins i tot aquí, en el tràgic esdeveniment de la brutal mort violenta d'una víctima innocent.

Avui a Maban, un racó perdut del Sudan del Sud, les víctimes de ja massa conflictes són els crucificats del nostre temps. Són els testimoniats, són aquesta misteriosa presència de Déu en temps de nit fosca i ens criden a estar amb ells, a cridar ben alt "ja n'hi ha prou," i a actuar. En un món despreocupat i insensible, on més de 50 milions de persones viuen desplaçades, la missió d'acompanyament del JRS és més important que mai. Per això el **Pare Arrupe** va fundar el JRS el 1980.

Pau Vidal SJ
Director del Projecte
Servei Jesuïta als Refugiats — Maban